

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

DERES REF
200706054-/BGVÅR REF
07/2559 - akj - 2DATO
3.2.2008

Høring – Endringer i opplæringsloven

Det vises til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 05.12.07 med forslag til endringer i opplæringsloven.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) støtter de foreslåtte endringene i opplæringsloven. Vi vil likevel knytte noen kommentarer til de to endringsforslagene.

Fritak fra aktiviteter m.m. i opplæringen

IMDi ser det som naturlig at det nå foreslås en informasjonsplikt for skoleeier om *innholdet i opplæringen*, og ikke bare om reglene for fritak, slik at foreldre og elever over 15 år kan få et godt grunnlag for å vurdere om det skal meldes om fritak. Som det fremgår av dommen fra EMD kreves det god informasjon til foreldre. Det fremgår av ALL-undersøkelsen (2006/2007), som så på voksenbefolknings leseferdigheter, at ikke-vestlige innvandrere utgjør en gruppe med svake leseferdigheter. Resultatene på leseskalaene viser at to av tre med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn befinner seg på de to svakeste av fem leseferdighetsnivå, mot en av tre i sammenligningsgruppen som består av etniske nordmenn. Mange vil dermed ha problemer med å forstå skriftlig informasjon på norsk.

På denne bakgrunn tilrår IMDi at det stilles krav om at informasjonen skal være tilrettelagt på et språk som mottaker forstår. Vi vil her vise til hvordan dette er gjennomført i introduksjonsloven med forskrifter. Nyankomne innvandrere har rett og plikt til å gjennomføre 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. De tema som blir tatt opp i samfunnskunnsapsundervisningen blir ansett som så viktig at kommunene er pålagt å gi denne undervisningen på deltakerens morsmål eller et annet språk vedkommende forstår.

Vi foreslår at det i lovteksten, § 2-3a, 4. ledd, siste setning tas inn følgende: *Informasjonen skal formidles på et språk foreldrene forstår.* Av forarbeidene og ev. etterfølgende forskrifter bør det fremgå at skolen fortløpende skal vurdere behov for tolking og ved behov må en kvalifisert tolk innkalles.

Å gi informasjon på et språk mottaker forstår, behøver ikke medføre store kostnader. Innholdet vil være felles og vil sannsynligvis endres lite fra år til år. Informasjonen kan oversettes til aktuelle språk og gjøres tilgjengelig for skolene på internett, for eksempel på Utdanningsdirektoratets hjemmeside.

Undervisningen i KRL-faget

IMDi ser positivt på de foreslåtte endringene i opplæringslovens § 2-3a og § 2-4 både når det gjelder den foreslåtte navneendringen, at føringene om innholdet flyttes ut av lovteksten slik som for andre fag og at det sikres at innholdet i faget er i samsvar med menneskerettighetene.

Ut fra et integrerings- og mangfoldsperspektiv er det en styrke om alle elever deltar i undervisningen og får en felles kunnskapsplattform. Et inkluderende fag, som det ikke medles fritak fra, vil bidra til økt deltakelse og fremme toleranse og respekt for ulike religioner og livssyn.

Pr i dag har 8,9 % av Norges befolkning innvandret fra andre land, og av disse er ca 25 % (SSB) fra landområder som tradisjonelt er muslimske. Samtidig fremgår det av IMDi's holdningsundersøkelse "Integreringsbarometeret 2006" at bare fire av ti vurderer eget kunnskapsnivå om den islam som god. Voksende arbeidsinnvandring fra de nye EU-landene (80 000 i 2007) medfører økt mangfold av religioner, livssyn og tradisjoner i Norge. For eksempel er en stor del arbeidsinnvandrere fra Polen (37 000 i 2007) katolikker (tall fra UDI). Ut fra perspektivet om at det er viktig med forståelse for andre religioner og kulturer bør dette også reflekteres i religionsundervisningen i skolen.

Ved gjennomføringen av lovendringen foreslår IMDi at tros- og livssynssamfunnene kontaktes for dialog om innholdet i opplæringen. Når innholdet i faget er kjent for tros- og livssynssamfunnene vil disse kunne tilrå at foreldrene ikke melder fritak fra undervisningen.

Konklusjon

En undervisningsform og -innhold som ikke virker ekskluderende på noen må være et mål for utdanningen. De foreslåtte endringene synes å fremme dette målet på en god måte. Ved at det lovfestes en plikt til å gi informasjon om innholdet i undervisningen og hvis informasjonen gis på en språklig tilrettelagt måte vil dette også bidra til å inkludere foreldrene i skolens arbeid.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Osmund Koldheim
direktør

Biljana Lauvstad
fungerende leder

Saksbehandler: Agnethe Kjerschow
Kopi: Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/IMA